

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/17/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121011665
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Kresl
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2121011665.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci odsúdeného G. M., nar. XX.XX.XXXX, v konaní o žiadosti odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 01.12.2021 sp. zn. 29PP/176/2021, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 08.03.2022 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písm. c/ Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného G. M., nar. XX.XX.XXXX, z
a m i e t a.

odôvodnenie:

Okresný súd Trnava napadnutým uznesením podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku žiadosť odsúdeného: G. M., nar. XX.XX.XXXX v G., trvale bytom G., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 07.07.2020, sp. zn. 3T/51/2020, rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 29.10.2019, sp. zn. 3T/60/2019 v spojení s uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 02.11.2021, sp. zn. 3T/60/2019, zamietol.

V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd svoje zamietavé stanovisko odôvodnil konštatovaním, že u odsúdeného neboli splnené všetky podmienky podmiennečného prepustenia v zmysle citovaného ustanovenia § 66 ods. 1 Trestného zákona. Okresný súd ustálil, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, teda že vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody ku dňu 11.09.2021. V prípade prvej materiálnej podmienky - okresný súd konštatoval jej splnenie, keďže zo záverov plynúcich z hodnotenia odsúdeného Ústavom na výkon trestu odňatia slobody neboli konštatované žiadne negatívne skutočnosti a poznatky o jeho osobe, ktoré by mali za následok nesplnenie tejto materiálnej podmienky.

Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku okresný súd konštatoval, že táto nebola splnená. Napriek tomu, že odsúdený v prostredí ústavu na výkon trestu odňatia slobody preukazuje svojim správaním polepšenie, jeho zjavné kriminálne sklony počas pobytu na slobode neumožňujú súdu dospieť k záveru, že od neho možno očakávať vedenie riadneho života. Odsúdený už bol v minulosti súdne trestaný (má 5 záznamov) za rôznorodú trestnú činnosť. Aktuálne vykonáva trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 07.07.2020 sp. zn. 3T/51/2020 pre prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) Trestného zákona, ktorý spáchal v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia trestným rozkazom Okresného súdu Trnava zo dňa 29.10.2019 sp. zn. 3T/60/2019, v ktorej trestnej veci bolo následne rozhodnuté o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe a bolo mu nariadené uložený trest odňatia slobody vykonať. Na nápravu odsúdeného a uvedomenie si negatívnych dôsledkov jeho konania teda zjavne nemala vplyv ani bezprostredná hrozba výkonu trestu odňatia slobody pri podmiennečnom odsúdení. Je zrejmé, že odsúdený si z predchádzajúcich odsúdení nevzal žiadne ponaučenie, ktoré by ho motivovalo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal páchania trestnej činnosti a aby viedol riadny život. Hoci obhajcom uvádzané odsúdenia boli odsúdenému už zahladené, teda

platí u neho fikcia, že sa na neho hľadí, ako by nebol odsúdený, táto nebráni súdu pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného prihliadať na skutočnosť, že páchatel' už v minulosti spáchal trestný čin. Vzhľadom na uvedené mal preto okresný súd za to, že náprava páchatel'a a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov.

Proti uzneseniu okresného súdu podal ihneď do zápisnice o verejnom zasadnutí sťažnosť odsúdený (č. I. 37 spisu), ktorú bližšie písomne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu (č. I. 49 - 50 spisu).

Obhajca odsúdeného v písomných dôvodoch sťažnosti uviedol, že okresný súd sa nezaoberal osobnými pomermi odsúdeného, na ktoré odsúdený poukazoval na verejnom zasadnutí a ktoré sú spôsobilé mať význam pre rozhodnutie o jeho žiadosti. Odsúdený má zabezpečenú prácu a bývanie. Má dve maloleté deti (jedno s vážnou zdravotnou diagnózou). Všetky tieto skutočnosti vo vzájomnom súhrne jednoznačne nasvedčujú záveru, že odsúdený má zabezpečené všetky podmienky postpenitenciárnej starostlivosti, a to najmä vo vytvorení priaznivého sociálneho zázemia (práca, bývanie, rodina a pod.). Bezprostredne po prepustení sa teda môže bezproblémovo zaradiť do spoločnosti a pokračovať v resocializácii prostredníctvom dostatočného rodinného zázemia.

V súvislosti s predchádzajúcimi odsúdeniami poukazuje na to, že ak by záver súdu o nenaplnení podmienky očakávania vedenia riadneho života bol založený výlučne a primárne len na predchádzajúcich odsúdeniach, mohlo by prísť k porušeniu zásady zákazu ne bis in idem. Ani predchádzajúce odsúdenia, či závažnosť skutku nemožno hodnotiť mechanicky bez previazanosti na aktuálne správanie a charakteristiky odsúdeného. Doposiaľ vykonaný trest možno považovať za dostačujúci pre naplnenie účelu trestu. Aj napriek predchádzajúcim odsúdeniam je možné nahradiť účel výkonu trestu aj iným spôsobom tak, aby odsúdený mohol viesť riadny život s svojou rodinou na slobode.

Ďalej poukazuje na Nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 482/18, ktorý bližšie rozpracoval kritériá, ktoré by súdy mali skúmať pri posudzovaní plnenia podmienok pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Pojem „riadny život“ je potrebné chápať ako minimálny rámec a teda ako predpoklad nepáchania ďalšej trestnej činnosti. Súdy pri rozhodovaní o podmienenom prepustení primárne skúmajú, či bude mať odsúdený po jeho prípadnom podmienenom prepustení zaistené zamestnanie, ubytovanie, či udržoval kontakt s rodinou či inými blízkymi a aká je jeho širšia trestná minulosť. Ústavný súd nespochybňuje, že faktor trestnej minulosti je relevantným faktorom, avšak ani trestnú minulosť odsúdeného nie je možné hodnotiť mechanicky, teda napríklad sledovať len počty minulých odsúdení a nevyužitých šancí podmieneného prepustenia.

Uvádza, že okresný súd sa pri rozhodovaní o žiadosti odsúdeného nezaoberal jeho aktuálnou situáciou, hodnotením jeho snahy o nápravu, ani zmenou pohľadu na život. Zodpovedný prístup odsúdeného popísaný v hodnotení riaditeľa ÚVTOS možno považovať za nadpriemerný a osvedčuje to, že v prípade odsúdeného došlo k výrazným zmenám. Okresný súd nezobral do úvahy ani aktuálne rodinné pomery odsúdeného, ani bližšie nevysvetlil, prečo stanovenie maximálnej dĺžky skúšobnej doby a dohľad probačného úradníka po prepustení nepovažuje za dostačujúce opatrenie. Okresný súd na jednej strane konštatuje, že odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody preukázal polepšenie, na druhej strane však konštatuje, že nemožno očakávať, že povedie riadny život. Ak súd konštatuje polepšenie, uvedené konštatovanie možno vykladať aj v tom smere, že možno mať dôvodný predpoklad o vedení riadneho života po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Ak by sa pripustil výklad okresného súdu v tom smere, že odsúdený nespĺňa podmienku očakávania vedenia riadneho života z dôvodu jeho predchádzajúcich odsúdení, v takom prípade by bol pri prejednaní podmieneného prepustenia automaticky diskvalifikovaný každý odsúdený, ktorý už bol v minulosti trestne stíhaný, resp. odsúdený. Toto však nepochybne nie je účelom ustanovení o podmienenom prepustení. Ak by predchádzajúce odsúdenia boli prekážkou podmieneného prepustenia, v takom prípade by zákonodarca nepochybne uviedol túto podmienku do príslušných zákonných ustanovení.

Na základe vyššie uvedené žiada, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil a vyhovel žiadosti odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody s určením primeranej skúšobnej doby aj za prípadného uloženia dohľadu probačného a mediačného úradníka za súčasného uloženia primeraných obmedzení a povinností.

Krajský súd v Trnave ako nadriadený orgán na podklade včas a riadne podanej sťažnosti, podľa § 192 ods. 1 písmeno a), b) Trestného poriadku preskúmal správnosť výrokovej časti napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo a zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Z pripojeného spisu okresného súdu sťažnostný súd zistil, že:

- odsúdený vykonával trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 07.07.2020, sp. zn. 3T/51/2020 vo výmere 2 roky od 11.02.2020 do 11.02.2022 a v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody uložený mu trestným rozkazom Okresného súdu Trnava zo dňa 29.10.2019 sp. zn. 3T/60/2019 v spojení s uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 02.11.2021 sp. zn. 3T/60/2019 vo výmere 6 mesiacov.

- predpokladaný koniec trestu má mať dňa 11.08.2022.

- lehota podľa § 66 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 Trestného zákona uplynula dňa 11.09.2021.

Krajský súd v rámci prieskumnej povinnosti vyplývajúcej mu z citovaného ustanovenia preskúmal postup okresného súdu pri rozhodovaní o žiadosti odsúdeného o podmienčné prepustenie a dospel k záveru, že tento postupoval správne a v súlade so zákonom, keď zistil všetky rozhodné skutočnosti pre svoje rozhodnutie, tieto vyhodnotil individuálne i vo vzájomných súvislostiach podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku a dospel k správne záveru, že sťažnosti odsúdeného nie je možné vyhovieť.

V napadnutom uznesení okresný súd v súlade s ustanovením § 176 ods. 2 Trestného poriadku rozviedol všetky základné právne skutočnosti, na základe ktorých mal za to, že žiadosti odsúdeného o podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nebolo možné vyhovieť. Krajský súd sa s dôvodmi uvedenými v napadnutom uznesení stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Na to, aby mohol byť odsúdený podmienčne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody je v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona nevyhnutné, aby okrem formálnej podmienky, spočívajúcej vo vykonaní zákonom určenej dĺžky trestu, súčasne splnil aj dve materiálne podmienky, ktoré spočívajú v tom, že svojim správaním vo výkone trestu preukázal polepšenie a zároveň možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Okresný súd správne zistil, že odsúdený splnil formálnu podmienku ako aj prvú materiálnu podmienku na podmienčné prepustenie a zároveň správne a v súlade so zákonom posúdil nesplnenie druhej materiálnej podmienky.

Sťažnostný súd si závery okresného súdu prezentované v napadnutom uznesení osvojil a v celom rozsahu na ne odkazuje bez potreby opakovania týchto dôvodov vo svojom sťažnostnom uznesení. V tejto súvislosti sťažnostný súd poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a v prípade, ak sa sťažnostný súd stotožní s úvahami súdu nižšieho stupňa a tieto považuje za zákonné a správne nie je potrebné, aby tieto opakoval vo svojom rozhodnutí, ale stačí, aby na tieto len stručne poukázal. (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/2/2018 z 23. januára 2018).

Z hodnotenia odsúdeného riaditeľom ÚVTOS vyplynulo, že správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu väzby a následného krátkeho výkonu trestu odňatia slobody v predchádzajúcom ústave bolo na požadovanej úrovni, bez negatívnych poznatkov. Počas pobytu v predchádzajúcom ústave odsúdený nebol pracovne zaradený. Nebol disciplinárne odmenený ani disciplinárne potrestaný. V ústave Hrnčiarovce nad Parnou je správanie a vystupovanie odsúdeného na požadovanej úrovni, bez negatívnych poznatkov. Doposiaľ bol v ústave Hrnčiarovce nad Parnou jedenkrát disciplinárne odmenený, a to dňa 29.06.2021 pochvalou za dlhodobé pozitívne výsledky dosahované pri plnení pracovných povinností. Disciplinárne potrestaný nebol. Odsúdený je od 23.02.2021 pracovne zaradený na pracovisku mimo ústav s dohľadom Replast. Pracovnú morálku má na požadovanej úrovni, bez negatívnych poznatkov, fond pracovnej doby riadne využíva. Podľa potreby a určenia je zapájaný do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov ústavu. Odsúdený má súdom nariadené ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou, ktoré doposiaľ neabsolvoval. Formou individuálnych pohovorov je zapájaný do protitoxikomanickej osvety. Deklaruje snahu o abstinenciu od drog do budúcnosti. Možno konštatovať, že stanovené ciele v rozšírenom programe zaobchádzania plní. Resocializačná prognóza je menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Na základe uvedených skutočností riaditeľ konštatoval, že odsúdený preukazuje splnenie podmienok na podmienčné prepustenie a odporúča ho podmienčne prepustiť.

Krajský súd rovnako poukazuje na odpis Registra trestov odsúdeného, z ktorého vyplynulo, že odsúdený bol doposiaľ päťkrát súdne trestaný za rôznorodú trestnú činnosť.

Okresný súd správne a v súlade so zákonom skonštatoval nesplnenie druhej materiálnej podmienky, pretože vzhľadom na trestnú minulosť odsúdeného možno konštatovať, že si z predchádzajúcich odsúdení nevzal žiadne ponaučenie, ktoré by ho motivovalo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal páchania trestnej činnosti a aby viedol riadny život. V súčasnosti je odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody za prečin krádeže formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 212 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona, za čo mu bol trestným rozkazom Okresného súdu Trnava sp. zn. 3T/60/2019 zo dňa 29.10.2019 uložený podmienený trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov. Odsúdenému bol nariadený výkon tohto trestu, pretože počas plynutia skúšobnej doby sa znova dopustil protiprávneho konania, na základe ktorého sa v skúšobnej dobe neosvedčil. Okresný súd preto správne dospel k záveru, s ktorým sa stotožňuje aj sťažnostný súd, že odsúdeného od páchania trestnej činnosti neodradila ani bezprostredná hrozba výkonu trestu odňatia slobody pri podmienenom odsúdení. Sťažnostný súd taktiež poukazuje na resocializačnú prognózu, ktorá je menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. K sťažnostným námietkam odsúdeného tunajší súd ešte dodáva, že odsúdený síce má väčšinu zo záznamov v RT zahladených, avšak na tieto možno prihliadať ako na skutočnosti odôvodňujúce predpoklad vedenia riadneho života po výkone trestu. Navyše tieto skutočnosti svedčia o tom, že si z predchádzajúcich odsúdení nevzal žiadane ponaučenie, ktoré by ho primälo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal trestnej činnosti a aby viedol riadny život.

Vo vzťahu k sťažnostným námietkam ohľadom vytvoreného priaznivého sociálneho zázemia odsúdeného (zabezpečená práca, bývanie, rodina), sťažnostný súd uvádza, že napriek vytvorenému zázemiu toto nie je dostatočnou zárukou na zmenu spôsobu života odsúdeného na slobode. Avšak aj napriek tomu, že sťažnostný súd vzal túto skutočnosť na vedomie, nie je takáto skutočnosť spôsobilá ovplyvniť rozhodnutie súdu o podmienenom prepustení, nakoľko odsúdený nespĺňa všetky podmienky na podmienené prepustenie.

Sťažnostný súd zároveň konštatuje, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, podmienené prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť riziko recidívy, pričom takou okolnosťou je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného. Zároveň sťažnostný súd poukazuje aj na resocializačnú prognózu odsúdeného, ktorá je menej priaznivá. Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol odsúdený automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou, či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Preto na základe vyššie uvedeného je sťažnostný súd názoru, že trestná minulosť odsúdeného vyvoláva zreteľnú obavu z recidívy jeho protiprávneho správania sa v prípade jeho podmieneného prepustenia. V prípade odsúdeného teda prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti.

Krajský súd dodáva, že síce podľa hodnotenia riaditeľa ústavu odsúdený splnil podmienky na podmienené prepustenie a jeho podmienené prepustenie odporučil, považuje za nevyhnutné uviesť, že súd, ktorý rozhoduje o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie je v žiadnom prípade viazaný uvádzaným záverom a odporúčaním riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody v podávaných hodnoteniach, pričom len súd je kompetentný posudzovať splnenie zákonných podmienok pre podmienené prepustenie odsúdenej osoby z výkonu trestu odňatia slobody. Krajský súd teda nezistil žiadne dôvody pre zmenu napadnutého uznesenia, ktoré by boli v prospech odsúdeného, preto jeho sťažnosť zamietol ako nedôvodnú v zmysle § 193 ods. 1 písmeno c/ Trestného poriadku.

Krajský súd na záver uvádza, že okresný súd sa vo výrokovej časti napadnutého uznesenia dopustil pochybenia, keď opomenul uviesť aj poukaz na zákonné ustanovenie § 66 ods. 1 písm. b), ods. 3 Trestného zákona, nakoľko odsúdenému bol trest odňatia slobody uložený nielen trestným rozkazom Okresného súdu Trnava zo dňa 29.10.2019 sp. zn. 3T/60/2019 (nesprávne označeným okresným súdom vo výrokovej časti napadnutého uznesenia ako rozsudok) v spojení s uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 02.11.2021 sp. zn. 3T/60/2019 za prečin krádeže formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 212 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona, ale i rozsudkom Okresného súdu Trnava zo

dňa 07.07.2020, sp. zn. 3T/51/2020 za zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona. Napriek uvedenému pochybeniu okresný súd správne posúdil splnenie formálnej podmienky stanovenej pre podmienené prepustenie, keď konštatoval, že odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody ku dňu 11.09.2021. Predmetné formálne pochybenie okresného súdu však nemalo vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia okresného súdu, ktorým bola žiadosť odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietnutá.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.